

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Αρχαίο Ελληνικό Δράμα: Αισχύλος - Σοφοκλής

Ενότητα 10: Ο Αΐας του Σοφοκλή –
Στίχοι 646 - 692 του Β' επεισοδίου

Ευφημία Καρακάντζα

Σχολή Ανθρωπιστικών & Κοινωνικών Επιστημών

Τμήμα Φιλολογίας

Σκοποί ενότητας

- Γλωσσικός και ιδεολογικός σχολιασμός των στίχων 646 – 692 του δευτέρου επεισοδίου της τραγωδίας *Αΐας* του Σοφοκλή.

Περιεχόμενα ενότητας

- Γλωσσικές παρατηρήσεις στους στίχους 646 - 692.
- Ερμηνευτικές παρατηρήσεις στους στίχους 646 - 692.

Γλωσσικά σχόλια

- **περισκελής (< σκέλλω) (σίδηρον ὀπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ S.Ant.475) =** πολύ σκληρός, αλύγιστος, αμετακίνητος
- **βάπτω, βάψω - βάπτομαι, βάψομαι / βαφήσομαι, ἐβαψάμην / ἐβάφθην ἢ ἐβάφην, βέβαμμαι =** βυθίζω, βάφω
- **θηλύνω - θηλύνομαι =** εκθηλύνομαι, μαλακώνω
- **τὸ λῦμα (1) =** νερό που χρησιμοποιείται στο πλύσιμο ἢ βρωμιά που αφαιρείται με το πλύσιμο

Γλωσσικά σχόλια

- **ἀγνίζω, ἤγνικα** = πλένω, εξαγνίζω
- **ἐξαλύσκω** = διαφεύγω, ξεφεύγω
- **ἀστιβής (ἀ + στείβω)** = απάτητος
- **ἐξίσταμαι (αμτβ στην Μέση και Παθ. Φ.)** = βγαίνω από την δρόμο μου, παραχωρώ την θέση μου
- **αἰανής (αἰεί, αἰί)** = αιώνιος, μτφρ. φοβερός, δεινός απεχθής
- **τὸ ἄημα (< ἄημι = πνέω)** = άνεμος
- **ἐράω (Ιων. ἐρέω)** = επιθυμῶ διακαῶς, αγαπῶ με πάθος

Αφηγηματολογικές & ιδεολογικές παρατηρήσεις

- Η Τέκμησσα στον στίχο 807, όταν μαθαίνει τον παράδοξο χρησμό ότι η οργή της Αθηνάς θα κρατήσει μόνο μια μέρα (αυτήν την μέρα), στέλνει πανικόβλητη τους ναύτες να βρουν τον Αίαντα και, καθώς και η ίδια φεύγει να τον αναζητήσει, αναφωνεί: *ἔγνωκα γὰρ δὴ φωτὸς ἠπατημένη* (= τώρα πια κατάλαβα ότι με εξαπάτησε ο άνδρας <Αίαντας>).
- Αυτήν την αντίδραση έχουν και οι περισσότεροι μελετητές απέναντι σε αυτό το χωρίο, για αυτό και το ονόμασαν «ο λόγος της εξαπάτησης» (deception speech).

Αφηγηματολογικές & ιδεολογικές παρατηρήσεις

- Θέσεις που έχουν υποστηριχτεί για το χωρίο:
  1. Ο Αίαντας ήθελε να εξαπατήσει την Τέκμησσα και τους συντρόφους του.
  2. Ο Αίαντας δεν εξαπάτησε ηθελημένα την Τ. και τους συντρόφους.
  3. Ο Αίαντας αρχίζει τον λόγο του με άλλες προθέσεις, και καθ' οδόν αλλάζει.
- Στην τελευταία περίπτωση, πού γίνεται η μεταστροφή; Γιατί;
- Εν ολίγοις, ήταν ειλικρινής ο Αίαντας στον λόγο του ή όχι;

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών. Ευφημία Καρακάντζα. Τίτλος μαθήματος:
Αρχαίο Ελληνικό Δράμα: Αισχύλος – Σοφοκλής. Ενότητα 10: Ο Αΐας του
Σοφοκλή – Στίχοι 646 - 692 του Β' επεισοδίου. Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015.
Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<https://eclass.upatras.gr/courses/LIT1868/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

